

Leið til að kynnst innri veruleika

Alþjóða Sam-Frímúrarareglan „Le Droit Humain“ opnar dyr sínar í dag þar sem almenningur getur fræðst um starfsemina og forvitnast um hina fornu leyndardóma sem hafa fylgt hinum leynilegu frímúrum í gegnum aldirnar. *Anna Margrét Björnsson* ræddi við þau **Baldur Gíslason** og **Signýju Sæmundsdóttur** sem bæði eru í reglunni.

HVAÐ ER SAM-FRÍMÚRARAREGLAN?

Alþjóða Sam-Frímúrarareglan eru mannæktarsamtök þar sem karlar og konur starfa saman á jafnréttisgrundvelli samkvæmt siðakerfi frímúrara sem bjóða mönnum táknaða aðferð til að kynnst innri veruleika. Lögð er áhersla á jafnrétti, trúfrelsi og opinn leitandi huga.

Á miðöldum veittu slíkar reglur einungis karlmönnum viðtöku en á þeim tímum þóttu konur óæðri karlmönnum. Til forna störfuðu karlar og konur saman í launhelgum horfinna menningarheima en miðaldahefðin var ekki rofin fyrr en með tilkomu Alþjóða Sam-Frímúrarareglunnar „Le Droit Humain“ er taldi nauðsynlegt að skila starfi frímúrara til nútímans í samræmi við breytt þjóðfélagsviðhorf og jafnréttishugsjón.

Uppruni þessarar reglu má rekja til frímúrarastúkunnar Les Libres Penseurs (Frjálsir hugsuðir) í Frakklandi. Meðlimir þessarar stúku höfðu kynnst Maríu Deraismes (1828-1894) sem var í forystu kvenréttindahreyfingarinnar frönsku og óþreytandi að hvetja konur til starfa á sem flestum sviðum. Hún var rithöfundur og blaðamaður og nýtur mikillar virðingar í frönsku sögu. Bræður áðurgreindrar stúku töldu sig ekki geta fundið neitt sem mælti gegn því að kona yrði frímúrarari nema vanhugsuð venja, og þar af leiðandi vígðu þeir hana árið 1882. María Deraismes beitti sér svo fyrir því ásamt stjórnáráðgjafmanninum dr. Georges Martin (1844-1916) að stofnuð var Alþjóða Sam-Frímúrarareglan Le Droit Humain sem stórstúka í París 1893. Voru stofnendur átján og þar á meðal má nefna Clemence Royer (1830-1902), sem einnig var í forystu frönsku kvenréttindahreyfingarinnar og vann að vísindastörfum. Sérstakir kynningarfundir verða í dag klukkan 14 á eftirtöldum stöðum: Reykjavík, Kirkjustétt 2-6, Akureyri að Glerárgötu 32 og á Egilsstöðum í Frímúrarahúsinu Tjarnarási 6. www.samfrim.is

FIGURÐ HINNA FORNU LAUNHELGA Fréttablaðinu bauðst að mynda í fyrsta sinn musterí Sam-Frímúrarareglunnar á Kirkjustétt en hér má sjá fundarsal með svarhvítu gólfi og súlum undir stjórnheimni auk ýmissa tákna sem notuð eru í siðfræði frímúrara. FRÉTTABLAÐIÐ /GVA

Að leita að sjálfum sér

Á góðaristímum vilja menn gleyma andlegum málefnum,“ segir Baldur Gíslason sem hefur verið í Sam-Frímúrarareglunni í fimmtán ár. „Ástæða þess að við erum að kynna regluna í dag er til þess að minna á okkur. Það eru þannig tímar í dag að fólki veitir ekki af að hugsa aðeins inn á við og rækta sjálft sig og reglan er tæki til þess.“ Innganga Baldurs í regluna á sínum tíma var frekar óvænt að hans sögn. „Þetta var ekkert sem ég hafði verið að hugsa út í og var ekkert sérstaklega jákvæður gagnvart frímúrarareglunni. En svo gengu þrjú góðar vinkonur mínar í regluna og það vakti athygli mína, ekki síst vegna þess að Sam-Frímúrarareglan er blönduð regla en ekki karlaregla. Ég hef alltaf verið í jafnréttisumhverfi og það hefði aldrei hvarflað að mér að fara í karlaregluna.“

Baldur segir ýmislegt hafa komið sér á óvart þegar hann gekk í regluna. „Starfið í reglunni snýst um ákveðna heimspeki en ekki trúarbrögð sem hentar mér betur. Reglan lítur jafnt á öll trúarbrögð og það skiptir ekki máli hvaða trúarbrögð þú adhyllist, ef þá einhver. Þessi regla byggist aðallega á ævafornum hefðum og siðum, siðum sem eru miklu eldri en kristin trú. Hún einkennist aðallega af táknafræði sem sagnfræðingar hafa rakið jafnvel til Súmera og enn eru fræðimenn með miklar vangaveltur um hvaðan táknið koma. Táknafræðin er mjög stór þáttur í starfinu og við lesum okkur mikið

til um táknið og hvaða sess þau skipa í sögu mannsins. Hjá okkur í reglunni eru alls kyns trúarlegar bækur eins og Biblían og Kóraninn til þess að undirstrika að við erum óháð trúarbrögðum.“

Leyndin er spennandi

Andleg málefni höfðu verið Baldri hugleikin um nokkurt skeið áður en hann gekk í Sam-Frímúrararegluna. „Ég velti því í sífellu fyrir mér hvort að það væri eitthvað í þessum heimi sem væri ákveðið fyrirfram. Hvort að það væri til einhvers konar alheimsorka sem hefði stjórn á þessum kaótíska heimi. Er til aðfl sem við höfum aðgang að og getum notað til góðs? Ég var líka mikið í heilun og hef gaman af því að velja fyrir mér árum fólks eins og talað er um í austrænni heimspeki. Ég trúði því að við séum hluti af orkumynd heimsins.“ Spurður um hvort reglan hafi veitt honum svörin sem hann hafði leitað að svarar hann að svörin finni maður bara innra með sér. „En þetta er tæki sem hefur hjálpað mér í leitinni, taktviss nálgun sem hjálpar manni að finna svörin sem maður leitar að.“

Í dag er hægt að nálgast ýmsar upplýsingar um frímúrarareglur á Netinu og í bókum og því spurning hvort leynireglur eigi sér framtíð í netvæddu nútímasamfélagi? „Að

BALDUR GÍSLASON, SKÓLASTJÓRI TÆKNISKÓLANS

ein hverju leyti breytir upplýsingavæðingin leyndinni, það er á hreinu. Það er hægt að fara inn á Amazon og panta bækur og fá miklar upplýsingar um starf frímúrara. Hins vegar mun fólk ekki skilja kjarnann í starfi frímúrara bara með því að sjá brot á myndskæiðum eða lýsingar í bókum.“

Spurður um hvort leyndin sem hvílir yfir reglunni virki jákvætt eða neikvætt á þá sem standa utan hennar segir Baldur að leyndin sé auðvitað neikvæð fyrir marga enda hafi margar samsæriskennningar verið búnar til vegna hennar. „Leyndin er hins vegar mikilvæg sérstaklega sem hluti af þeirri leit sem maður gengur í gegnum sem frímúrarari. Ég hugsa þetta þannig að það sé ekki gaman að lesa spennandi bók ef maður les síðasta kaflann fyrst. Menn verða að upplifa hlutina í réttri röð. Ég held að leyndin sé spennandi fyrir marga, það er gaman þegar maður veit ekki alveg hvað maður á í vændum.“

Andlegi þátturinn vill oft gleymast

Baldur segir Sam-Frímúrararegluna haft mjög jákvæð áhrif á líf sitt á óbeinan hátt. „Maður veltir hlutunum meira fyrir sér og reynir að bæta sjálfan sig og vera betri þjóðfélagsþegn. Reglan byggir dálítið á hægagangi og allt gengur rólega fyrir sig. Hún

er stigskipt og menn eru vígðir inn á fyrsta stig. Þeir eiga að ráða í ákveðin tákna á þeim tíma og tengja þau við sjálfa sig og þegar þeir hafa fengið svar við fyrstu spurningunum þá teljast þeir tilbúnir til að fara upp á annað stig og svo koll af kolli. Í reglunni okkar eru í raun þrjú stig og svo mörg hliðarstig innan þeirra.“

Alls kyns fólk gengur til liðs við regluna að sögn Baldurs og myndar góðan þverskurð af þjóðfélaginu. „En Sam-Frímúrarareglan er enn þannig að konur eru í meirihluta og við þyrftum að fá fleiri karlmenn inn til að viðhalda góðu jafnrétti.“ Baldur sækir fundi, líkt og aðrir í reglunni á tveggja vikna fresti og mæting á fundi er mikilvægur liður í að sinna starfinu og eigin þroska. „Á fundum er viðhöfð sérstök siðræn athöfn og oft eru flutt erindi. Mér finnst þetta mjög mikilvægt, að hafa einhvern stað þar sem maður getur dregið sig út úr þessu daglega amstri. Að sækja fundina er eitt og sér sálaruppbygging. Fólk nú til dags er duglegt að sinna fjölskyldu, starfi og líkamsrækt en andlegi þátturinn vill oft gleymast. Það er mikilvægt að rækta sálina.“ En er þá ekkert leyndarmál sem reglan býr yfir eða heilagur kaleikur grafinn? „Ég hef að minnsta kosti ekki grafið hann upp enn,“ segir Baldur og hlær. „Þetta snýst um það að uppgötva leyndarmálið hjá sjálfum sér. Fólk verður að hafa þolinmæði því þetta er ekki skyndilausn eins og svo margt annað sem býðst í nútímasamfélagi.“

Mannrækt og mannvirðing að leiðarljósi

„Ég gekk í regluna eftir samtal við vini og kunningja sem voru í reglunni og hún vakti forvitni mína,“ segir Signý sem segist hafa aðallega heillast af mannúdarstefnunni í reglunni. „Mig langaði til þess að vita hvar ég stæði í lífinu og hvað ég gæti gert betur.“ Signý hafði lítið sem ekkert heyrt um regluna áður fyrir utan að hafa sungið á samkomum karlareglunnar í Reykjavík.

„Reglan hefur gefið mér afar mikið,“ segir Signý. „Það er mjög gott að stunda þetta starf, maður styrkist, kafar dýpra í sjálfan sig og fær að umgangast það góða fólk sem er innan reglunnar.“ Signý segist hafa notið þess að starfa í reglunni. „Það má segja að þetta sé ákveðin lífsspeki og að reglan leggur upp með ákveðin lífsgildi og ákveðin markmið. Síðan er það eftir hverjum og einum að vinna eftir þeim.“ Fordómar gagnvart reglunni eiga ekki við nein rök að styðjast, segir Signý. „Þetta

eru ekki samtök sem eru að reyna að koma meðlimum sínum til metorða á einhvern hátt, langt frá því. Þetta er mannúdarregla fyrst og fremst. Fólk ætti að gefa þessu tækifæri og ekki að láta stjórnast af fordómum.“

Trúfrelsi í reglunni

Signý segir Sam-Frímúrararegluna vera mikilvæga einmitt í nútímanum í erli samfélagsins. „Fólk er alltaf svo upptekið og er alltaf að flýta sér. Það staldrar of sjaldan við til að taka púlsinn á sjálfum sér. Það eru svo margar í sem taka ekki eftir því hvað er að gerast í þeirra innri veruleika. Andlegi þátturinn er okkur mönnum mjög mikilvægur.“ Signý segir áhuga sinn á andlegum málefnum hafa eflst þegar hún gekk í gegnum veikindi. „Þau öllu því að ég fór að hugsa meira um þessa hluti sem varð til þess að áhuginn kviknaði á reglunni. Andleg málefni skipta mig máli í

daglegu starfi og í lífinu yfirhöfuð. Maður þarf að vera í andlegu jafnvægi til að takast á við áreiti og áreikstra í lífinu.“ Signý hefur sína guðstrú en það er trúfrelsi í reglunni. „Trúfrelsi er mjög mikilvægur þáttur í Sam-Frímúrarareglunni.“

Mikil saga sem vekur áhuga

Öllum er frjáls aðgangur að reglunni en til þess að sækja um þarf fólk að vera orðið tuttugu og eins árs og vera með hreint sakavottorð og vera með meðmælanda innan reglunnar. „Svo eru reglulegir fundir en í þeim felst hin andlega vinna. Það er sjálf-sagt hægt að sækja hinar og þessar upplýsingar um frímúrara á Netinu en þú þarft að fara inn í regluna til þess að skilja hvað átt er við.

SIGNÝ SÆMUNDDÓTTIR SÖNGKONA

Á fundum fær maður frið frá hinu daglega amstri og þetta er eins og ákveðin hugleiðsla. Á bak við regluna liggur líka heilmikil saga og grísk og þetta vekur áhuga. Það er mikil lífsspeki í áringum regluna. Það er ekki verið að þröngva einu upp á einn eða neinn. En reglan er ekki einhver töfralausn, maður fer ekki á fund og stingur sér í samband og öðlast skilning,“ segir Signý og hlær. „Ég held að mann-ræktin sé það sem skiptir mestu máli í reglunni og að gera gagn, fyrir sjálfan sig og aðra, að gera eitthvað mikilvægt við líf sitt. Maður lærir líka að bera virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum manneskjum. Undanfarnir ár finnst manni þetta hafa dálítið gleymst í okkar ágæta íslenska samfélagi.“